

Sterrenschool Zevenaar: waar leren tot leven komt en de stem van het kind letterlijk en figuurlijk klinkt

Auteur: Iris Willems

Er zijn scholen waar je bij binnenkomst direct voelt dat leren meer is dan doelen afvinken. Dat ontwikkeling iets is dat je samen ziet, samen draagt en samen viert. De Sterrenschool in Zevenaar is zo'n plek. Sinds 2018 werkt de school met het Kindportfolio.online van OnderwijsKwaliteit. Myrthe Doornenbal - Rutten is kartrekker binnen de school en vertelt over de afgelopen jaren. Het portfolio groeit voor de school uit tot veel meer dan een digitale verzameling: het komt tot leven in de leerreis van kinderen, het is een groeiboek in een online omgeving, waar kinderen zichzelf en hun ontwikkeling kunnen (laten) zien.

Van vastleggen naar werkelijk zien

Tijdens de eerste periode van het Kindportfolio op De Sterrenschool in Zevenaar, lag de regie nog vooral bij de leerkrachten. Het Kindportfolio was een 'verslag' dat leerkrachten invulden nadat ze kinderen hadden geobserveerd. Of kinderen vulden onderdelen in, omdat het een opdracht was van de leerkracht. Al snel ontstond het verlangen in het team om het Kindportfolio anders in te zetten. Het team van De Sterrenschool wilde dat kinderen zelfstandig en proactief woorden konden geven aan hun leerproces door te beschrijven wat ze ontdekken, waar ze trots op zijn en waarmee ze nog meer wilden oefenen. In 2021 werd dit verlangen door het team van De Sterrenschool gezamenlijk en expliciet in woorden gevangen: de stem van de leerling staat centraal in het Kindportfolio met eigenaarschap en reflectie. En precies dat, is stap voor stap werkelijkheid geworden.

Een leerreis die meegroeit met het kind

Vandaag draagt het Kindportfolio de persoonlijke leerreis, die voor elk kind op De Sterrenschool is afgestemd op de individuele behoeften. Gedurende het jaar schrijven kinderen in onderdelen van het portfolio over rekenen en

taal, creatieve opdrachten, talenten en persoonlijke ervaringen. De leerkracht vult aan vanuit de context in de groep: wat hij of zij ziet, welke ondersteuning werkt en welke stappen het kind aan het zetten is. Myrthe: "Het portfolio leeft door het jaar heen. Het is niet meer iets dat we maximaal twee keer per jaar invullen; het groeit met de kinderen mee." Door deze doorlopende verdieping ontstaat er voor leerkrachten en kinderen een beeld dat veel verder gaat dan toetsresultaten.

“

Het portfolio leeft door het jaar heen. Het is niet meer iets dat we maximaal twee keer per jaar invullen; het groeit met de kinderen mee.

”

Ouder-kind-leerkrachtgesprekken met diepgang

Nergens wordt de rijkdom van beelden en ervaringen zo voelbaar als tijdens de gesprekken met ouders. Vanaf groep 5 schuiven leerlingen zelf aan bij deze gesprekken, met hun eigen portfolio als leidraad. Ouders lezen vooraf

mee en zien in één oogopslag wat hun kind bezighoudt. Hierdoor ontstaat ruimte voor gesprekken die draaien om ontwikkeling in plaats van om een rapport. Myrthe: “Doordat ouders vooraf al weten wat er staat, hoeven we minder tijd te besteden aan uitleg. We kunnen meteen de verdieping in: wat heeft dit kind nodig en wat werkt in de praktijk? Wat zien we op school, wat herkent een ouder thuis en hoe kunnen we elkaar versterken?” Het gesprek wordt betekenisvol en vooral menselijk.

Nergens wordt de rijkdom van beelden en ervaringen zo voelbaar als tijdens de gesprekken met ouders.

Het portfolio als venster naar groei

De kinderen ervaren het portfolio als persoonlijk. Ze herkennen hun eigen woorden, bladeren terug door wat ze eerder schreven, vergelijken hun eigen werk, ontdekken waarin ze gegroeid zijn en waar ze nog willen oefenen. Soms gebeurt er iets moois wanneer leerlingen elkaars portfolio's lezen. Kinderen geven elkaar spontaan aanvullende ideeën. Myrthe: “Dan zegt een leerling: ‘Hé, dat had ik nog niet bedacht,’ en verdiept of vult vervolgens zelf ook weer iets aan. Ze inspireren elkaar echt.” Kinderen worden digitaal sterker, ze leren wat er allemaal mogelijk is. Soms voegen ze foto's toe van hun werk, soms herschrijven ze stukjes omdat ze iets nu beter begrijpen. Kinderen worden niet alleen beter in reflecteren, ook kritischer, nieuwsgieriger en steeds zelfstandiger in het sturen van hun eigen leren.

Een team dat de visie ademt

Het team van De Sterrenschool speelt een cruciale rol in het realiseren van de ambities uit 2021. De kracht zit in het gezamenlijk uitdragen en nastreven van de visie. Het Kindportfolio is geen losstaand project, het is vooral een manier van kijken naar kinderen. De teamleden geloven erin

dat een kind meer is dan een score, dat ontwikkeling vele vormen kent en dat kinderen tot bloei komen wanneer ze eigenaarschap ervaren. Myrthe: “Als het bij de teamleden écht leeft, dan zie je dat het bij de kinderen óók gaat leven.” Leerkrachten plannen bewust tijd in om met het portfolio te werken, net zoals bij rekenen of taal. Ze spreken onderling verwachtingen duidelijk uit in het team, delen voorbeelden met elkaar en bespreken tijdens vergaderingen hoe een leerreis kan worden vormgegeven. Zo bewaakt het team samen de kwaliteit. Niet alles hoeft op hetzelfde moment ingevuld; het portfolio mag groeien – net als het kind zelf.

Als het bij de teamleden écht leeft, dan zie je dat het bij de kinderen óók gaat leven.

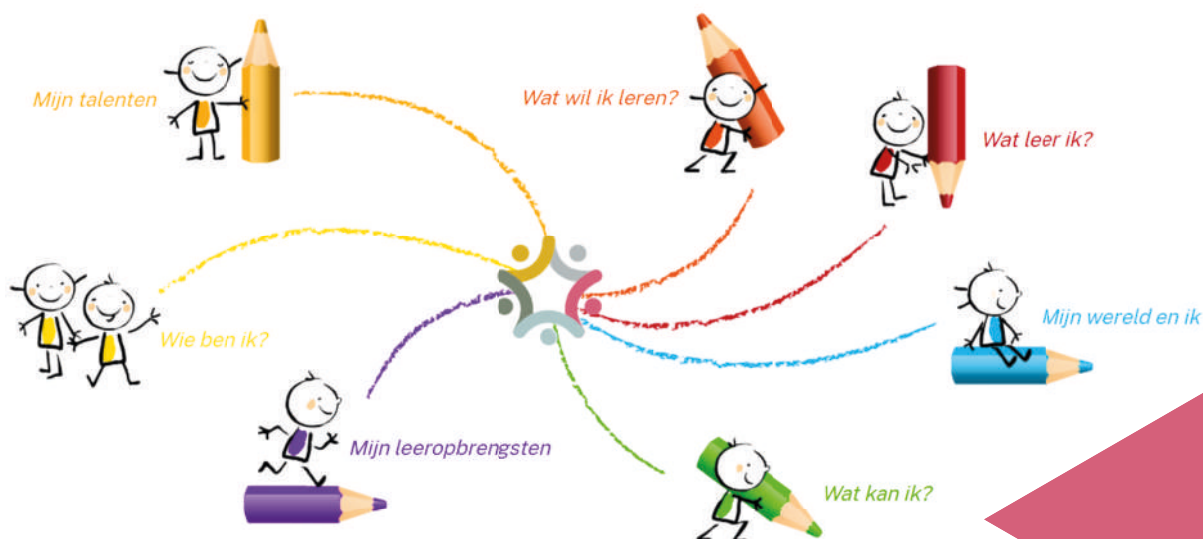

Samen groeien, samen inspireren

In teamoverleggen nemen leerkrachten structureel portfolio's en leerreizen mee om samen te kijken naar wat goed gaat en wat beter kan. Dat zorgt naast inspiratie, ook voor een gedeelde taal. Myrthe: “Als we zien hoe een ander een leerreis beschrijft, gaan we automatisch weer anders kijken naar ons eigen werk. Daar groei je van, als team én als school.” Deze cultuur van samen nadenken en elkaar inspireren maakt dat het portfolio warm blijft – het is een verantwoordelijkheid die je samen deelt.

Wat acht jaar bouwen zichtbaar maakt

Als Myrthe terugkijkt naar het begin, ziet ze hoe groot het verschil is: “Het is zoveel persoonlijker geworden. In het begin schreven leerkrachten veel vanuit hun eigen perspectief. Nu staat het kind centraal, een kindverhaal, een eigen stem, een eigen blik en eigen groei.” Het portfolio is geen verslag meer; het is onderdeel van de leerreis. Een doorlopend verhaal dat laat zien hoe een kind denkt, leert, groeit en verandert.

Template Kindportfolio.online Sterrenschool Zevenaar

Ruimte voor wie het kind écht is

Het Kindportfolio laat ruimte voor wat een kind ontdekt en voor waar het kind van gaat stralen. Het creëert ruimte voor creativiteit, sociale vaardigheden en plezier in leren. Het geeft context aan resultaten, waardoor cijfers niet langer op zichzelf staan en onderdeel worden van een groter geheel. Myrthe: "In een rapport zie je snel steeds hetzelfde terugkomen. In het portfolio zie je juist alles wat er óók is." Het zorgt ervoor dat kinderen – soms voor het eerst – zichzelf echt terugzien en dat is precies wat De Sterrenschool wil: ruimte om jezelf te zijn en een brede blik op groei.

Het Kindportfolio dat meebeweegt met de visie

De Sterrenschool laat zien hoe krachtig het is wanneer een team vanuit visie denkt en een middel kiest dat daarbij past, in plaats van andersom. Kindportfolio.online is niet de verandering zelf, maar het heeft de verandering zichtbaar en tastbaar gemaakt. Het portfolio groeit mee met de schoolontwikkeling van De Sterrenschool, met haar leerlingen en met haar duurzame ambitie om onderwijs persoonlijk, rijk en verbonden te laten zijn. Wie het verhaal van De Sterrenschool in Zevenaar leest, voelt het meteen: dit is een school waar ontwikkeling leeft – niet omdat het moet, maar omdat iedereen het wil. Een plek waar kinderen leren reflecteren, waar leerkrachten hun vakmanschap delen en waar ouders worden meegenomen in de reis. Elke pagina laat zien dat leren niet alleen gaat over wat je weet, ook over wie je wordt.

“

Wie het verhaal van De Sterrenschool in Zevenaar leest, voelt het meteen: dit is een school waar ontwikkeling leeft - niet omdat het moet, maar omdat iedereen het wil.

”

“

Elke pagina laat zien dat leren niet alleen gaat over wat je weet, ook over wie je wordt.

”

Wil je in contact komen?

Met Myrthe over haar ervaringen?

Myrthe Doornenbal - Rutten
myrthe.rutten@liemersnovum.nl

Of met de directeur Femke?

Femke Riphagen
femke.riphagen@liemersnovum.nl

Of met iemand van Team Kindportfolio?

Lisette Neijzen of Iris Willems
info@kindportfolio.online

Wij zijn er voor al jouw vragen en om in gesprek te gaan!

Femke

Myrthe

